ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ТАЪЛИМ, ФАН ВА ИННОВАЦИЯЛАР ВАЗИРЛИГИ

«ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА КАМБАҒАЛЛИКНИ ҚИСҚАРТИРИШДА РАҚАМЛИ ҲАМДА ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ИМКОНИЯТЛАРИ» МАВЗУСИДАГИ

ХАЛҚАРО ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

МАТЕРИАЛЛАРИ

(I ҚИСМ)

2023 йил 20-22 май кунлари

САМАРҚАНД – 2023

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ТАЪЛИМ, ФАН ВА ИННОВАЦИЯЛАР ВАЗИРЛИГИ

САМАРҚАНД ИҚТИСОДИЁТ ВА СЕРВИС ИНСТИТУТИ

ТАМБОВ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

ТОМСК ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИНИНГ ИҚТИСОДИЁТ ВА МЕНЕЖМЕНТ ИНСТИТУТИ

ШИМОЛИЙ КАВКАЗ ФЕДЕРАЛ УНИВЕРСИТЕТИ

САНКТ-ПЕТЕРБУРГ ПОЛИТЕХНИКА УНИВЕРСИТЕТИ

ОЛИЙ ИҚТИСОДИЁТ МАКТАБИ

ҚАРШИ МУХАНДИСЛИК ИҚТИСОДИЁТ ИНСТИТУТИ

«ИПАК ЙЎЛИ» ТУРИЗМ ВА МАДАНИЙ МЕРОС ХАЛҚАРО УНИВЕРСИТЕТИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИҚТИСОДИЁТ УНИВЕРСИТЕТИ САМАРҚАНД ФИЛИАЛИ

«ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА КАМБАҒАЛЛИКНИ ҚИСҚАРТИРИШДА РАҚАМЛИ ҲАМДА ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ИМКОНИЯТЛАРИ» (I ҚИСМ)

2023 йил 20-22 май кунлари

САМАРҚАНД – 2023

МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ, НАУКИ И ИННОВАЦИЙ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

САМАРКАНДСКИЙ ИНСТИТУТ ЭКОНОМИКИ И СЕРВИСА

ТАМБОВСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

ИНСТИТУТ ЭКОНОМИКИ И МЕНЕДЖМЕНТА ТОМСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА

СЕВЕРО-КАВКАЗСКИЙ ФЕДЕРАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

САНКТ-ПЕТЕРБУРГСКИЙ ПОЛИТЕХНИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ «ВЫСШАЯ ШКОЛА ЭКОНОМИКИ» РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

КАРШИНСКИЙ ИНЖЕНЕРНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ТУРИЗМА И КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ «ШЕЛКОВЫЙ ПУТЬ»

САМАРКАНДСКИЙ ФИЛИАЛ ТАШКЕНТСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

“ВОЗМОЖНОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ И ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РАЗВИТИИ СФЕРЫ УСЛУГ И СОКРАЩЕНИИ БЕДНОСТИ”
(ЧАСТЬ I)

(20-22 мая 2023 г.)

САМАРКАНД– 2023

Хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантириш ва камбағалликни қисқартиришда рақамли ҳамда инновацион технологиялардан фойдаланиш имкониятлари. / Халқаро илмий-амалий конференцияси материаллари (I қисм). 2023 йил 20-22 май кунлари. Самарқанд, СамИСИ, 2023. – 270 бет.

Нашр учун масъул:
М.Қ.Пардаев – иқтисод фанлари доктори, профессор

Таҳририят кенгаши раҳбари:
М.Э.Пўлатов – иқтисод фанлари доктори, профессор

Таҳририят кенгаши аъзолари:
М.М.Мухаммедов – иқтисод фанлари доктори, профессор,
Ж.Р.Зайналов – иқтисод фанлари доктори, профессор,
И.С.Тухлиев – иқтисод фанлари доктори, профессор,
О.Муртазаев – иқтисод фанлари доктори, профессор,
Р.Х.Эргашев – иқтисод фанлари доктори, профессор,
В.И.Абдукаримов – иқтисод фанлари доктори, профессор,
Н.А.Ибрагимов – иқтисод фанлари доктори, профессор,
К.Б.Уразов – иқтисод фанлари доктори, профессор,
Қ.Ж.Мирзаев – иқтисод фанлари доктори, профессор,
А.Эштаев – иқтисод фанлари доктори, профессор,
С.Н.Ташназаров – иқтисод фанлари доктори, профессор,
А.Н.Холиқулов – иқтисод фанлари номзоди, доцент,
Д.Ҳ.Холмаматов– иқтисод фанлари номзоди, доцент.

Саҳифаловчи: Фирдавс Ўроқов

Анъанавий илмий-амалий конференция материалларида рақамли ҳамда инновацион технологиялардан фойдаланиш шароитида хизмат кўрсатиш ва таълим хизматлари соҳаларини ривожлантириш муаммолари ва уларнинг ечимлари, соҳанинг алоҳида тармоқлари самарадорлигини ошириш истиқболларига оид масалалар ёритилган. Унда инновацион иқтисодиётни шакллантириш шароитида соҳанинг назарий ва методологик муаммолари ва уларни ҳал қилишнинг стратегик йўналишлари, хизмат кўрсатиш соҳасида аҳоли бандлиги, фаровонлиги, яшаш сифати ва даражасини ошириш масалалари, туризм соҳаси самарадорлигини ошириш механизмлари, ривожлантириш тенденциялари ва истиқболлари, менежмент ва маркетингни, инвестицияларнинг ўрни ва молиявий муносабатларни, бухгалтерия ҳисоби, иқтисодий таҳлил, аудит ва статистика фанларини такомиллаштириш масалалари, рақобатбардош кадрларни тайёрлашни такомиллаштириш муаммоларини ҳал қилишга қаратилган илмий-назарий ва амалий тавсияларга бой мақола ва тезислар ўрин олган.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртлари профессор-ўқитувчилари, талабалари, магистрлар, таянч докторантлар, докторантурада таҳсил олувчилар, мустақил изланувчилар ва соҳа мутахассисларига мўлжалланган.

Мақолалар муаллифлар таҳририда босилмоқда. Уларда келтирилган рақамлар, фактлар, хулоса ва тавсияларга муаллифлар масъул. Уларнинг айрим фикрлари ташкилий гуруҳ қарашларига тўғри келмаслиги мумкин.

© Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти, 2023

ular rasmiy band bo‘lgan aholi toifasiga kiritiladi va ushbu davr ularning mehnat stajiga qo‘shiladi.

Har bir odam hozirgi paytda o‘zlari tadbirkorlik oshib faoliyat ko‘rsatish huquqiga ega. Bunday imkoniyatdan har bir fuqaro foydalanishi mumkin.

Kishilar o‘zlarini o‘zlari band qilishi ushun oilaviy an’analarni davom ettirishi ham mumkin. Masalan, Samarqand shahrida ko‘pgina yo‘nalishlar bo‘yisha hunarmandlar, yog‘osh o‘ymakorligi, kulolshilik kabilarni keltirishimiz mumkin. Ushbu kishilar o‘zlarining manfaatlarini qondirish bilan birga bir qansha ijtimoiy-iqtisodiy vazifalarni ham bajaradi. Masalan, ular milliy an’analarni saqlab qolgan holda avloddan-avlodga o‘tkazib keladi, zarur mahsulotlar ishlab shiqarib jamiyatga ham katta foydasi tegadi. O‘z faoliyati natijasidan soliq to‘lash evaziga davlat byudjetini ham to‘ldirib borishga o‘zlarining munosib hissalarini qo‘shadi.

Ko‘rinib turibdiki, odamlarning o‘zlarini o‘zlari ish bilan ta’minlash masalasi va shu orqali bandlik muammosini hal qilinishi juda katta ijtimoiy ahamiyatga ega. Bunday jarayon mamlakatimizning kelgusi hayotida katta ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. .O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori”O‘zini o‘zi band qilgan shaxs sifatida faoliyatni amalga oshirish tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida”, 23.12.2020 yildagi 806-son
2. https://cyberleninka.ru/article/n/mamlakatimizda-kamba-allik-darazhasini-kamaytirish-y-llari
3. O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Кувандиков Шухрат Облоқулович – СамИСИ доценти, и.ф.д.**,**
Худоёрова Мафтуна Шавкатовна – ТДИУ Самарқанд филиали таянч докторанти

ҲУДУДЛАРДА АҲОЛИНИНГ ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛЛИГИНИ МАҲАЛЛАБАЙ ЁНДАШУВ АСОСИДА ТОИФАЛАШ МЕЗОНЛАРИ

Аннотация: мақолада ҳудуд (маҳалла)ларда аҳолининг тадбиркорлик фаоллигини маҳаллабай ёндашув асосида ранглар бўйича тоифалаш ва тавсифлаш услубияти тадқиқ этилган. Бунда аҳолининг тадбиркорлик фаоллигини давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг молиявий ресурслари тақсимотини ҳудудларнинг ривожланиш даражаларига мос келувчи нисбатларда ажратиш буйича таклифлар асослантирилган.

Калит сўзлар: ҳудуд, маҳалла, аҳоли, аҳолининг тадбиркорлик фаоллиги, ҳудудий ривожланиши, ишбилармонлик муҳити, баҳолаш, методология.

Аннотация: в статье исследуется метод категоризации и описания предпринимательской активности населения регионов (районов) на основе

соседского подхода по цветам. При этом обосновываются предложения по выделению финансовых ресурсов на государственную поддержку предпринимательской деятельности населения в пропорциях, соответствующих уровням развития регионов.

Ключевые слова: регион, микрорайон, население, предпринимательская активность населения, региональное развитие, бизнес-среда, оценка, методология.

Abstract. the method of categorizing and describing the entrepreneurial activity of the population in regions (neighborhoods) based on the neighborhood approach by colors is researched in the article. In this case, proposals for the allocation of financial resources for the state support of the entrepreneurial activity of the population in proportions corresponding to the levels of development of the regions are substantiated.

Key words: region, neighborhood, population, entrepreneurial activity of the population, regional development, business environment, evaluation, methodology.

Ҳудуд (маҳалла)лар ривожланишини баҳолашда аҳолининг тадбиркорлик фаоллиги таъсирини инобатга олиш ҳам муҳим. Аҳолининг тадбиркорлик фаоллигини ҳудудлардаги ривожланиш ҳолатини баҳолаш ҳудудий ривожланишнинг муҳим инструменти бўлиб, камбағалликни қисқартиришда ўзига хос аҳамият касб этади. Бу борада 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясида[1] вилоят, туман ва шаҳарларни комплекс ва мутаносиб ижтимоий - иқтисодий ривожлантириш вазифаси қўйилган эди. Ушбу концепцияда белгиланган вазифалар ижросини таъминлашга қаратилган Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 1 майдаги “Ҳудудларни ижтимоий - иқтисодий ривожлантиришни рейтинг баҳолаш тизимини жорий этиш тўғрисида”ги ПҚ – 4702 – сон қарори қабул қилинди. Мазкур хужжатда “...ҳудудларни ижтимоий - иқтисодий ривожлантиришнинг ҳозирги ҳолатини чуқур таҳлил қилишда истиқболга йўналтирилган мақсадли дастурларни ишлаб чиқиш учун уни комплекс баҳолашнинг ҳамда юзага келаётган муаммоларни ҳал қилиш бўйича комплекс чора-тадбирлар ишлаб чиққан ҳолда уларга тезкорлик билан лозим даражада жавоб қайтаришнинг ягона мувофиқлаштирилган механизми йўқлиги тўсқинлик қилмоқда”[2] деб кўрсатиб ўтилган. Шулар асосида, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожланишида аҳолининг тадбиркорлик фаоллигининг ролини баҳолашнинг мезон ва кўрсаткичларини ишлаб чиқиш тадқиқотимизнинг асосий вазифалари сифатида белгилаб олинди.

Ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг бир қанча муаммолари ва омиллари ўрганилган, уларни қуйидаги йўналишлар бўйича гуруҳлаш мумкин:

- ҳудудларни ўз-ўзини ривожлантириш имкониятларини баҳолаш,

[1] Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида. 2017 йил 7 февраль, ПФ – 4947 – сон.

[2] Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 1 майдаги “Ҳудудларни ижтимоий - иқтисодий ривожлантиришни рейтинг баҳолаш тизимини жорий этиш тўғрисида”ги ПҚ – 4702 – сон қарори

ҳамда комплекс барқарор ижтимоий-иқтисодий ривожланишини таъминлаш масалалари;[1]

- ҳудудларни инновацион ривожлантириш муаммолари;[2]
- ҳудудлар ривожланишида кичик тадбиркорликнинг ўрни ва уларни интеграл индекс асосида ривожланишини баҳолаш ҳамда рейтинг кўрсаткичлари тизими;[3]
- Маҳаллабай ёндашув асосида ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, ҳудудий ривожланишда оилавий тадбиркорликнинг ролини ошириш масалалари ва б.[4]

Ушбу тадқиқотлардан кўриниб турибдики ҳудудларни ривожлантиришнинг ягона ёндошуви мавжуд эмас. Бу борада олиб борилган тадқиқотлар ҳудудларни ривожлантиришнинг турли жиҳатларини ҳал этишга қаратилган. Аммо, мазкур ёндошувларда ҳудудий ривожланишда аҳолининг тадбиркорлик фаоллигини маҳаллабай ёндашув

[1] Гретченко А. И. и др. Показатели оценки потенциала саморазвития территории // Вестник Российского экономического университета имени Г. В. Плеханова. – 2013. – № 12, с. 70-74.;Khidirova, G. (2018) "The methods of identify impact of leading idustry on social-economicaldevelopment,"International Finance and Accounting: Vol. 2018: Iss. 4, Article 15. Available at:https://uzjournals.edu.uz/interfinance/vol2018/iss4/1; Каримов Д.А. Республика ҳудудларининг ижтимоий-иқтисодий ривожланишини таҳлил қилишда рейтинг баҳолаш тизимининг моҳияти ва афзалликлари. “Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар” илмий электрон журнал. №5, сентябр-октябр, 2020 й.; Мустафакулов Ш. Ҳудудларнинг инвестицион жозибадорлиги: аниқлашнинг услубий жиҳатлари ва таъсир кўрсатадиган омилларнинг таснифий таҳлили //Центр научных публикаций в Узбекистане. – 2019. – С. 22-22.

[2]Жиянова Н. Э, Умарова А. И. Ўзбекистон республикаси ҳудудларининг инновацион ривожланишини такомиллаштириш йўллари // Экономика и финансы (Узбекистан). 2019. №3. URL: https://cyberleninka.ru/article/n/zbekiston-respublikasi-ududlarining-innovatsion-rivozhlanishini-takomillashtirish-y-llari (дата обращения: 28.08.2020).; Олимов. М. К. (2019) Ҳудудлар иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш: ўзига хос жиҳатлар ва асосий омиллар. Мамлакат иқтисодий хавфсизлигини таъминлашнинг устувор йўналишлари, 1(1), 6. извлечено от https://journal.tsue.uz/index.php/iqtisodiy_xavfsizlik/article/view/226; Абдувалиев А. А. Ҳудудларнинг ижтимоий-иқтисодий муҳитида инновацион тизимни ривожлантиришнинг назарий асослари //Экономика и финансы (Узбекистан). – 2016. – №. 7.

[3] Кулик А. А., Токаренко А. С., Чернега А. А. Современное состояние и перспективы развития малого и среднего предпринимательства в Краснодарском крае //Экономика и бизнес: теория и практика. – 2019. – №. 10-1. 197; Кукуева А. А. и др. Малый и средний бизнес в системе экономической безопасности региона //Основные направления развития агробизнеса в современных условиях: Материалы I Всероссийской научно-практической конференции (26 июня 2017 г.).–Курган: Изд-во Курганской ГСХА, 2017.–204 с. Материалы I Всероссийской научно-практической конференции содержат научные статьи и сообщения по следующим основным направлениям. – 2017. – С. 96.; Зарубина В. Р., Зарубин М. Ю. Оценка развития малого и среднего предпринимательства в республике Казахстан на основе интегрального индекса //Central Asian Economic Review. – 2020. – Т. 2. – №. 131. – С.; Леонов С. Н. Состояние и особенности размещения малого предпринимательства по регионам России //Экономические и социальные перемены: факты, тенденции, прогноз. – 2018. – Т. 11. – №. 5.; Игнатова И. В., Игнатов Е. С. Развитие предпринимательства в регионе: факторы и проблемы //Экономические и социальные перемены: факты, тенденции, прогноз. – 2017. – №. 5 (53).; Ловкова Е. С., Абрамова Ю. В. Рейтинг регионов по уровню развития малого предпринимательства // Бюллетень науки и практики. 2019. Т. 5. №5. С. 314-323. https://doi.org/10.33619/2414-2948/42/41.; Попова Г.Л. Статистический анализ развития малого бизнеса в Тамбовском регионе. Региональная экономика: теория и практика. 2016 №12. С. 178-188.;

[4] Shadieva G. M., Kuvandikov S. O. " Mahallabay" approach to assessing the role of family entrepreneurship in regional development //Экономика: анализы и прогнозы. – 2021. – №. 3. – С. 122-126.; Quvandiqov, SO “OILAVIY BIZNES VA HUDUDLARNING RIVOJLANISHI”. Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar 2021.4 (2021): 3.; Шадиева Г. М., Кувандиков Ш. О. РОЛЬ СЕМЕЙНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО В РАЗВИТИИ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ //Current Issues of Bio Economics and Digitalization in the Sustainable Development of Regions. – 2022. – С. 59-63.

асосида ривожлантириш масалалари ҳисобга олинмаган. Шу боис, юқорида келтирилган тадқиқот натижаларидан амалиётда яхлит фойдаланиш масалалари ноаниқлигича қолмоқда. Бу борадаги тадқиқотларнинг амалий аҳамияти ва самарадорлигини ошириш бўйича ҳам муҳим хулосаларга келинган. Хусусан, синергетиканинг методологик имкониятларидан ҳудудларни комплекс тадқиқ этишда фойдаланиш асосида ҳудудларни ривожлантиришга оид тадқиқотларни тизимлаштириш ва уларни хулосалаш асосида амалиётда яхлит қўллаш имкониятлари ўрганилган.[1]

Мазкур тадқиқот ҳудуд (маҳалла)ларни ўрганишнинг алоҳида мезони бўлиб, давлат бошқарув органларига ҳудудлар (маҳалла) бўйича аҳолининг тадбиркорлик фаоллигини баҳолаш учун услубий асос бўлиб хизмат қилади. Шунингдек, ҳудуд ва маҳаллалар ривожланишининг ўсиш нуқталарини аниқлаш ҳамда йўл хариталарини ишлаб чиқишда амалий аҳамият эга. Шу жиҳатдан қараганда аҳолининг тадбиркорлик фаоллигини баҳолаш муҳим аҳамиятга эга. Мазкур муаллифлик ёндошуви асосида аҳолининг тадбиркорлик фаоллигини баҳолашнинг ранглар бўйича тоифалаш ва тавсифлаш мезони таклиф этилди (1-жадвал).

Ушбу методика асосида ҳудуд (маҳалла)ларнинг “аҳолининг тадбиркорлик фаоллиги” индекси бўйича рейтингини аниқлаш ҳам мумкин. Буни маҳаллалар ривожланишида аҳолининг тадбиркорлик фаоллигини ифодаловчи мезон ва кўрсаткичлардан фойдаланиб баҳолаш мумкин.

1 - жадвал

Ҳудуд(маҳалла)ларда аҳолининг тадбиркорлик фаоллиги даражаси бўйича тавсифи

Ҳудуд (маҳалла) тоифаси	**Тавсифи**
“Яшил”	Бу ҳудудлар “Ҳар бир оила - тадбиркор” Давлат Дастури мақсадларини рўёбга чиқаришда етакчилик қилади. Шунингдек, мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий ривожланишида хусусан, аҳоли бандлиги ва даромадларини оширишда, янги иш ўринларининг яратилишида ҳамда камбағалликни қисқартиришда муносиб ҳисса қўшади.
“Сариқ”	Ҳудудда оилавий тадбиркорликнинг ривожланиш даражаси пасайган. Бу тоифага мансуб ҳудудлардаги оилавий тадбиркорлик субъектлари молиявий ресурсларга эҳтиёжи юқори. Бу ҳудулар қўшимча ривожлантириувчи чора-тадбирлар қабул қилиши таклиф этилади.
“Қизил”	Бу тоифадаги ҳудудлар инфратузилманинг ривожланмаганлиги ва молиявий ресурсларнинг етишмаслиги билан таснифланади.

[1] Kuvandikov, Sh.O (2018) "A synergetic approach to support of family business," Economics and Innovative Technologies: Vol. 2018 : No. 3 , Article 6. Available at: https://uzjournals.edu.uz/iqtisodiyot/vol2018/iss3/6

	Бу ҳудудлар ўз ички имкониятларини тўла сафарбар этиши, инвестицияларни жалб этиш ва улардан мақсадли фойдаланиш ҳамда кичик тадбиркорлик ҳудудларини ташкил этиш чораларини кўриши лозим.

Манба:муаллиф томонидан тузилган

Мазкур (1- жадвал) **ҳ**удуд(маҳалла)ларда аҳолининг тадбиркорлик фаоллиги даражаси бўйича тавсифлашнинг услубий ёндашувига кўра, ҳудуд(маҳалла)ларни аҳолининг тадбиркорлик фаоллигининг ривожланганлик даражаси бўйича “яшил”, “Сариқ” ва “Қизил” тоифаларга ажратиш мумкин. Ҳудуд(маҳалла)лар тоифасининг тавсифида асосий мезон бўлиб “Ҳар бир оила - тадбиркор” Давлат Дастури мақсадларидан келиб чиқиб белгиланган вазифалар муҳим ҳисобланади. Шу мақсадда Ҳудуд(маҳалла)ларга дастур доирасида ажратиладиган кредитлар ҳажми улар тоифасининг ўзгаришига таъсиридан келиб чиқиб, маҳаллаларда аҳолининг тадбиркорлик фаоллиги даражаси бўйича давлат молиявий ресурсларини “яшил” – 15 %, “сариқ” – 35 % ва “қизил” тоифадаги ҳудуд(маҳалла)ларга – 50 %гача табақалаштирилган ҳолда ажратиш мақсадга мувофиқлиги асосланди (2 - жадвал).

2 - жадвал

Ҳудуд (маҳалла)ларда аҳолининг тадбиркорлик фаоллиги даражаси бўйича давлат молиявий қўллаб-қувватлаш ресурслари тақсимоти

Ҳудуд (маҳалла) тоифаси	**Давлатнинг молиявий қўллаб-қувватлаш улуши, (%)**
Яшил	15
Сариқ	35
Қизил	50

Манба:муаллиф томонидан ишлаб чиқилган.

Юқоридаги услубий ёндашув мезонларидан келиб чиқиб айтганда, ҳудуд (маҳалла)ларда аҳолининг тадбиркорлик фаоллигини баҳолаш асосида нафақат унинг ривожланиш даражасини балки бу борада давлат молиявий қўллаб-қувватлаш тизими натижадорлигини ҳам баҳолаш мумкин. Шу билан бирга, маҳаллаларда тадбиркорликни ривожлантиришнинг ҳудудий институционал муҳитига мос келувчи давлат молиявий ресурсларини самарали тақсимлаш инструменти сифатида ҳам қўллаш мумкин.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 1 майдаги “Ҳудудларни ижтимоий - иқтисодий ривожлантиришни рейтинг баҳолаш тизимини жорий этиш тўғрисида”ги ПҚ – 4702 – сон қарори
2. Жиянова Н. Э, Умарова А. И. Ўзбекистон республикаси ҳудудларининг инновацион ривожланишини такомиллаштириш

йўллари // Экономика и финансы (Узбекистан). 2019. №3. URL: https://cyberleninka.ru/article/n/zbekiston-respublikasi-ududlarining-innovatsion-rivozhlanishini-takomillashtirish-y-llari (дата обращения: 28.08.2020).;
3. Kuvandikov, Sh.O (2018) "A synergetic approach to support of family business," Economics and Innovative Technologies: Vol. 2018 : No. 3 , Article 6. Available at: https://uzjournals.edu.uz/iqtisodiyot/vol2018/iss3/6
4. Shadieva G. M., Kuvandikov S. O. " Mahallabay" approach to assessing the role of family entrepreneurship in regional development //Экономика: анализы и прогнозы. – 2021. – №. 3. – С. 122-126.;
5. Khudayarova Maftuna Shavkatovna. Prospects for the development of the service sector in rural areas. International Journal of Advanced Research in Management and Social Sciences. ISSN: 2278-6236. Impact Factor: 7.624 Vol. 10 https://garph.co.uk/IJARMSS-vol10-no12.html

В. В.Аранжин - кандидат экономических наук, доцент**,** Национальный исследовательский Томский государственный университет
Институт экономики и менеджмента

ВЛИЯНИЕ ЛЕГИТИМИЗАЦИИ НОВЫХ ФОРМ И ВИДОВ ЗАНЯТОСТИ НА СНИЖЕНИЕ БЕДНОСТИ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ УСЛОВИЙ

Аннотация. Труд является одним из ключевых условий социально-экономического развития любого региона или страны. Именно благодаря труду появляются общественные блага, влияющие на повышение уровня и качества жизни общества. В связи с этим, обеспечение работников достойным трудом и эффективной занятостью прямым образом влияет на социально-экономическое развитие в современных условиях.

Annotatsiya. Mehnat har qanday mintaqa yoki mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining asosiy shartlaridan biridir. Aynan mehnat tufayli jamiyat turmush darajasi va sifatini yaxshilashga ta'sir qiluvchi jamoat tovarlari paydo bo'ladi. Shu nuqtai nazardan, mehnatkashlarning munosib mehnat va samarali bandligini ta’minlash zamonaviy sharoitda ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotga bevosita ta’sir ko‘rsatmoqda.

В условиях четвертой промышленной революции и тесно связанной с ней цифровизацией на рынке труда ощущается значительный рост новых гибких видов занятости и доли занятых в них. С одной стороны, это формирует новые возможности для работников: автономия и независимость, гибкость, возможность выбирать удобный график и место работы, свобода в принятии решений, новые возможности для

М У Н Д А Р И Ж А :

I ШЎЪБА. ИННОВАЦИОН ВА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТНИНГ НАЗАРИЙ ВА МЕТОДОЛОГИК МУАММОЛАРИ ВА УЛАРНИ ҲАЛ ҚИЛИШНИНГ СТРАТЕГИК ЙЎНАЛИШЛАРИ		
Муҳитдин Эгамбердиевич Пўлатов	Туризм соҳасини ривожлантиришнинг устувор йўналишлари.....	4
Мурод Муҳаммедович Муҳаммедов Мамаюнус Қаршибаевич Пардаев	Иқтисодиётнинг ривожланиш босқичлари хусусида Карл Марксннинг илмий қарашларига муносабат	11
Мамаюнус Қаршибаевич Пардаев	Миллий иқтисодиётнинг тараққиёти стратегияси ва асосий йўналишлари.....	18
Тўлқин Саидахмедович Шарипов Анвар Нематович Холиқулов	Меҳмонхонага оид тушунчаларнинг назарий қарашлар талқини	26
Рузибой Нормахматов Акрам Ғафуров Суннатилло Бозорбоев	Оқсилга бой чиқитлар ва улардан фойдаланиш.....	30
Анвар Нематович Холиқулов	Хизмат кўрсатиш фаолиятининг назарий таҳлили.....	34
Komila Nabijon qizi Zayniddin	Milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishini ta’minlashda vaqf institutini rivojlantirishning ahamiyati.....	38
II ШЎЪБА. ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИ ИННОВАЦИОН ВА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ШАРОИТИДА РИВОЖЛАНТИРИШ, КАМБАҒАЛЛИКНИ ҚИСҚАРТИРИШ, АҲОЛИ БАНДЛИГИ, ФАРОВОНЛИГИ, ЯШАШ СИФАТИНИ ОШИРИШ МАСАЛАЛАРИ		
Нозир Алиевич Ибрагимов	Кўргазма фаолияти ва саноат ярмаркаларининг истиқболлари.....	45
М.В.Герман, Ирина Борисовна Адова	Эволюционное развитие общества в контексте трансформации неравенства, характера труда, профессиональных знаний и роли человека.....	50
Gulnora Mardiyevna Shadieva	Mamlakatimizda kambag’allik darajasini kamaytirish da o‘zini o‘zi band qilishning o‘rni.....	56
Кувандиков Шухрат Облокулович, Худоёрова Мафтуна Шавкатовна	Ҳудудларда аҳолининг тадбиркорлик фаоллигини маҳаллабай ёндашув асосида тоифалаш мезонлари.....	60

«ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА КАМБАҒАЛЛИКНИ ҚИСҚАРТИРИШДА РАҚАМЛИ ҲАМДА ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ИМКОНИЯТЛАРИ»
(I ҚИСМ)

ХАЛҚАРО ИЛМИЙ-АМАЛИЙ АНЖУМАН

МАТЕРИАЛЛАРИ ТЎПЛАМИ

Qog‘oz bichimi A5, 60x84 1/16, Ofset qog‘ozi.
“Times New Roman” garniturasi.
Nashr bosma tabog`i 16,87
Buyurtma № 0028A/23. Adadi 50 nusxa

Samarqand iqtisodiyot va servis institutining matbaa bo`limida chop etildi.
LICENSE № 025316.
REESTR № X-119112.
Manzil: Samarqand shahar, Shoxrux ko`chasi 60-uy.